

AMBIENTS D'APRENTATGE EDUCACIÓ INFANTIL

1- INTRODUCCIÓ

Els ambients d'aprenentatge són espais pensats perquè els infants puguin créixer, descobrir i aprendre d'una manera natural i significativa. Aquests espais ofereixen un entorn estimulant on cada xiquet i xiqueta pot moure's lliurement, escollir segons els seus interessos i desenvolupar-se al seu propi ritme. Són espais que respecten la diversitat i valoren la individualitat, on cada infant troba el seu lloc i pot expressar-se a través dels múltiples llenguatges que posseeix.

En els ambients, el joc i l'experimentació esdevenen la base de tot aprenentatge. El joc és l'activitat natural de la infància, una manera d'explorar el món, entendre'l i relacionar-se amb els altres. A través d'ell, els infants investiguen, creen, cooperen i aprenen a conviure. Cada experiència compartida és una oportunitat per desenvolupar la curiositat, la creativitat, l'autonomia i el pensament crític.

2- ELS OBJECTIUS PRINCIPALS DELS NOSTRES AMBIENTS:

- **Desenvolupar les capacitats per a la vida**, oferint als infants les eines necessàries per adaptar-se i interactuar en un món global, complex i canviant.
- **Afavorir l'autonomia i la presa de decisions**, permetent que cada infant trie, experimente i aprengui segons els seus interessos i ritme personal.
- **Fomentar el joc com a motor de l'aprenentatge**, promovent l'experimentació, la descoberta i la construcció activa del coneixement.
- **Potenciar la creativitat, la curiositat i la investigació**, creant entorns rics en reptes que estimulen la imaginació, la iniciativa i la resolució de problemes.
- **Promoure la socialització i la convivència**, afavorint la cooperació, el respecte, l'empatia i la creació de vincles positius entre els infants.
- **Respectar la diversitat i els ritmes individuals**, oferint espais inclusius on cada xiquet o xiqueta pugui expressar-se i créixer segons les seues necessitats.
- **Consolidar els quatre eixos fonamentals de l'educació:**
 - *Aprendre a ser*: desenvolupar la identitat, l'autoestima i la responsabilitat personal.
 - *Aprendre a fer*: adquirir habilitats per afrontar situacions reals i treballar en equip.
 - *Aprendre a conèixer*: comprendre el món des de la pròpia experiència i l'exploració activa.
 - *Aprendre a conviure*: construir valors de respecte, igualtat, sostenibilitat i pau.
- **Afavorir un benestar emocional i un ambient de seguretat**, on els infants se senten reconeguts, valorats i lliures per explorar i créixer.
- **Enfortir el vincle entre infants i adults**, a través d'un acompanyament respectuós basat en la confiança i la mirada atenta.

- **Convertir els espais educatius en llocs vius i transformadors**, on aprendre siga una experiència plaent, significativa i compartida.

Els ambients són, per tant, una manera d'entendre l'educació infantil des del respecte, l'autonomia i la confiança en les capacitats dels xiquets i xiquetes: una escola viva que creix amb ells i a través d'ells.

3- ORGANITZACIÓ I ACTUACIONS PRÈVIES DELS AMBIENTS

Els **ambients d'aprenentatge** del segon cicle d'Educació Infantil del CEIP Manuel Foguet s'organitzen com a **espais d'experiència, exploració i relació**. Es duen a terme **tres dies a la setmana**, amb **onze ambients fixos** que ofereixen propostes diverses per respondre a les necessitats d'expressió, creació, descoberta i investigació dels infants:

- **Joc simbòlic**
- **Art**
- **Mini mons**
- **Moviment (psicomotricitat)**
- **Natura**
- **Ciència i experiments**
- **Música**
- **Vida pràctica**
- **Disfresses**
- **Construccions**
- **Llum**

Els espais s'ubiquen tant a les aules com a altres zones comunes (pati interior, sala multiusos, passadissos o hall), convertint tot el centre en un **escenari d'aprenentatge actiu i compartit**.

La **circulació dels infants és lliure**: poden triar a quin ambient volen anar, segons els seus interessos, i romandre-hi el temps necessari per aprofundir en la seua activitat. D'aquesta manera, cada infant **és protagonista del seu aprenentatge**, mentre les mestres observen, documenten i acompanyen respectuosament el procés.

Dos dies a la setmana, els **infants de primer de primària** comparteixen els **ambients d'aprenentatge** amb els xiquets i xiquetes d'infantil. Aquesta proposta respon a la voluntat d'oferir **una transició suau i respectuosa entre etapes**, mantenint la continuïtat pedagògica i emocional que caracteritza el nostre projecte educatiu.

ACTUACIONS PRÈVIES:

Abans d'obrir els ambients, l'equip docent du a terme una **planificació conjunta** per garantir que cada espai estiga pensat pedagògicament i responga a objectius concrets:

1. **Preparació dels espais i materials**
Els adults organitzen i adapten cada ambient amb materials estructurats i no estructurats, naturals, sostenibles i segurs, pensats per satisfer les necessitats reals dels infants.
2. **Observació i documentació**
El paper de la mestra no és directiu, sinó d'acompanyament. Observa, documenta i reformula els espais segons els interessos i processos que emergeixen en els infants.
3. **Establiment de normes i rituals**
Es construeixen progressivament, de manera compartida amb els infants, per afavorir l'autonomia, la responsabilitat i el respecte mutu.
4. **Revisió constant dels espais**
A partir de les observacions, l'equip docent revisa i adapta periòdicament els ambients per mantenir-los vius, significatius i coherents amb el moment del grup.
5. **Acompanyament emocional i relacional**
Les mestres vetllen perquè cada infant se senta segur, acollit i confiat per explorar, establint vincles afectius que donen sentit a l'aprenentatge.

QUINS SÓN ELS NOSTRES AMBIENTS?

ART:

L'ambient d'art és un espai on l'infant pot expressar-se amb les múltiples maneres que té de comunicar-se i manifestar-se. Fent ús del material proporcionat, els xiquets i xiquetes comencen la seua acció intencionada on el seu cervell, les seues mans, les seues emocions, la seua creativitat i la seua imaginació treballen en íntima cooperació.

Es tracta d'un espai on utilitzem diversos llenguatges (verbal, no verbal, artístic, lògic, corporal, etc.) per a dissenyar, dibuixar, pintar, modelar, esculpir, estampar, experimentar, representar... i, en definitiva, crear mitjançant la lliure interpretació que cada xiquet i xiqueta té de la seua realitat en eixe moment.

CIÈNCIA I EXPERIMENTACIÓ

En aquests espais s'ofereixen situacions que conviden als infants a imaginar, explorar, dissenyar i transformar el seu entorn per a potenciar noves experiències i impulsar la seva motivació, curiositat i benestar. En concret, els espais de ciència de lliure elecció fomenten l'experimentació directa amb materials i fenòmens, proporcionant recursos i propostes que afavoreixin processos de descoberta i investigació relacionats amb alguna temàtica científica i, per tant, el desenvolupament de les habilitats científiques (Aguirre i Vázquez, 2004; Pedreira & Márquez, 2016).

L'ambient de ciència i experimentació pretén posar en contacte a l'infant amb el món, a través de distintes propostes de joc i acció, per a descobrir i explorar les seues possibilitats exploratòries i entendre millor realitat en què viu, es relaciona i aprèn.

CONSTRUCCIONS

El joc de construccions utilitza un llenguatge molt potent i afavoreix els processos matemàtics i lògics. Des de que Froebel va introduir els blocs a les aules d'infantil, s'han fet moltes recerques en aquest àmbit: les més actuals mostren que el joc amb construccions és fonamental per a l'èxit cognitiu posterior per a aprendre matemàtiques i àlgebra.

Es tracta d'una activitat en la qual els infants manipulen objectes de diferents: mesures, pesos, formes, fan sèries; sense necessitat de crear una activitat dirigida per a això, simplement sorgeix, de manera espontània.

DISFRESSES:

L'ambient de disfresses és l'espai adequat per desenvolupar la imaginació i la creativitat dels nens/es. En aquest espai s'afavoreix l'expressió oral i el llenguatge simbòlic, verbal i corporal. Els infants fan servir el seu cos per representar la realitat que els envolta, donant així, sortida als seus sentiments i emocions. Dins de l'ambient, els xiquets i xiquetes troben diferents propostes per expressar-se lliurement i desenvolupar la seva creativitat artística. És un espai on desenvolupar les pròpies possibilitats creatives i la sensibilitat estètica del procés a través dels materials. Amb les dramatitzacions, tot jugant a ser un altre, l'infant va construint la pròpia identitat.

JOC SIMBÒLIC

Entenem el joc simbòlic com el joc que no és real, és un lloc que dona l'oportunitat de reproduir alguna situació, emoció, relació o vivència de la realitat. També obri la sorpresa amb sensacions, escolta i entrega en el contacte i el fet de donar.

És un espai de relació, imitació i comunicació que afavoreix la construcció de la identitat, l'expressió emocional i la comprensió del món social.

LLUM

L'ambient de llum ofereix una oportunitat de jugar a través de la llum i el color, convertint l'activitat científica en un centre d'experimentació i expressió artística.

L'espai de llum ofereix un clima de màgia única, és un lloc on meravellar-se i deixar-se portar. Es converteix en un espai íntim, tranquil, baix l'efecte de les llums i la foscor es crea un ambient de descoberta de totes les possibilitats que la llum ens ofereix.

MINI-MONS

Els mini mons són la combinació de peces soltes i elements per crear una història real o inventada per l'infant, representant diferents escenes de la vida real a petita escala.

Amb aquest ambient apropem a l'infant a diferents escenaris, on els infants representen coses viscudes o exploren elements. És una proposta oberta de joc lliure que convida als infants a desenvolupar el joc simbòlic i la creativitat, a gaudir del joc sensorial que els hi aporten els diferents elements naturals, els nins, els

animals, els vehicles, diferents elements de senyalització, llums i el material desestructurat i obert.

MÚSICA

L'ambient de música és una bona manera d'apropar als infants al món musical, despertant-los i iniciant-los al gust pel so per gaudir de la música a través d'escoltar els sons i de conèixer i reconèixer els seus elements: durada, intensitat, altura i timbre i comparar-los, relacionar-los, classificar-los, etc. a través de la manipulació i l'exploració de gran varietat d'instruments i joguines musicals de qualitat, així com d'altres objectes. Pensem que aquest ambient proporciona un espai on els infants es mostren proactius i espontanis a l'hora de jugar amb el so on són productors, descobridors, exploradors i juguen i gaudeixen de les combinacions sonores.

NATURA:

En la primera infància el **descobriment de l'entorn** suposa un repte continu d'**observació i aproximació** a tot allò que envolta el xiquet o la xiqueta. El coneixement del món li permetrà la comprensió progressiva d'aquest i la interacció amb altres persones, objectes i elements que el constitueixen.

Aquest ambient apropa la **natura** a la comunitat educativa de l'escola Manuel Foguet, és un espai pensat i dissenyat per a ells/es baix la concepció de la **pedagogia verda**, amb la intenció de restablir el nostre **vincle amb la Terra**, aprofitant tot el potencial que aquesta ens ofereix. Ací es donen els aprenentatges que afavoreixen el procés de **descobriment, observació, exploració i la connexió dels elements físics i naturals** de l'entorn, que es concep com un element provocador d'emocions i sorpreses. Al mateix temps, es promou la consciència de la necessitat d'**actituds de respecte, cura i protecció**.

VIDA PRÀCTICA

La vida pràctica és un ambient que té lloc dintre de l'aula de la tutoria de l'Equip Negre i al pati petit que hi ha davant de l'aula, això ens permet ampliar i utilitzar els espais dels que disposem, ja que tots els espais dels que disposem que l'infant té al seu abast pot ser lloc, moment d'aprenentatge i facilita el moviment, orientació espacial, proporciona amplitud i ens permet preparar les diverses propostes el més acurades i aproximades a la realitat possibles.

Aquest ambient fa referència a l'adquisició de coneixements a través de l'experiència vital, de les activitats bàsiques i quotidianes, les quals permeten l'adquisició de destreses en els primers anys de vida, aquest ambient ajuda a l'infant a fer les coses per sí mateix, coses que fem els adults i que ells també faran i moltes de les quals ja són capaços de fer si els donem l'oportunitat i creiem en ells.

PAPER DEL MESTRE:

El paper de l'adult en aquests espais és d'acompanyament i observació. Les mestres preparen l'ambient amb materials diversos —estructurats i no estructurats— que desperten l'interés i la necessitat d'explorar. Observem, escoltem i acompanyem els processos de cada infant, respectant els seus temps i oferint confiança perquè descobrisquen per si mateixos.

AVALUACIÓ DELS AMBIENTS:

L'avaluació dels **ambients d'aprenentatge** és un procés **continu, global i qualitatiu** que es fonamenta en **l'observació directa i sistemàtica** dels infants durant el desenvolupament de les seues accions, interaccions i descobriments. No es tracta d'avaluar resultats concrets, sinó **processos d'aprenentatge, actituds, relacions i evolució personal**.

L'observació permet conèixer com cada infant es relaciona amb l'espai, amb els materials, amb els altres i amb si mateix. A partir d'aquesta mirada, la mestra recull informació significativa que ajuda a **comprendre els interessos, necessitats i potencialitats** de cada xiquet i xiqueta.

CONCLUSIÓ

Els **ambients d'aprenentatge** representen molt més que una manera d'organitzar l'escola: són una **mirada cap a la infància**, un compromís amb una educació que respecta els ritmes, els interessos i les emocions de cada infant. En ells, el joc, la curiositat i l'experiència es converteixen en els veritables motors de l'aprenentatge.

Aquests espais ofereixen **oportunitats reals per créixer, descobrir i conviure**, en un entorn que reconeix l'infant com a protagonista actiu del seu propi procés. Cada ambient és una invitació a explorar el món des del plaer, la creativitat i la cooperació; a aprendre fent, pensant i sentint.

El paper de les mestres és essencial: observar, acompanyar i donar sentit al que passa, confiant en les capacitats dels infants i creant condicions perquè cada experiència esdevinga significativa. L'avaluació, entesa com una eina de reflexió i millora, ens ajuda a comprendre com aprenen, què necessiten i com podem oferir-los el millor entorn possible per desenvolupar-se plenament.

Així, els ambients esdevenen **una escola viva i inclusiva**, on s'aprén a ser, a fer, a conèixer i a conviure. Una escola que escolta, que confia i que creix al costat dels infants; una escola que posa la mirada en la infància amb respecte, sensibilitat i amor per aprendre.